

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 8.10.2008
KOM(2008) 626 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, Europaparlamentet,
Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén**

LOKALA MYNDIGHETER: UTVECKLINGSAKTÖRER

{SEK(2008) 2570}

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH REGIONKOMMITTÉN**

LOKALA MYNDIGHETER: UTVECKLINGSAKTÖRER

1. LOKALA MYNDIGHETER: ETT NYTT INSLAG I UTVECKLINGSPOLITIKEN

I samband med ett initiativ för att återuppbygga marknaden i staden Majunga i Madagaskar förser den franska staden Mulhouse sin partnerstad med praktiska kunskaper och rådgivning när det gäller förvaltning och organisation av marknadsverksamheten under den tid som återuppbyggnadsarbetet varar. Den lilla italienska kommunen Santa Croce Sull'Arno (13 000 invånare) har hjälpt fem kommuner i Burkina Faso att skapa den kapacitet som behövs för att folkbokföra födselar, vilken de tidigare saknade. Med stöd av Burkina Fasos ministerium för lokal förvaltning och decentralisering kommer detta att genomföras även i andra regioner.

Sedan 1990-talet har de lokala myndigheterna i allt större utsträckning börjat ses som aktörer inom utvecklingspolitiken¹. Nu senast har man i det europeiska samförståndet om utveckling, det reviderade Cotonouavtalet och ett antal slutsatser, resolutioner och yttranden från EU-institutionerna² bekräftat att de lokala myndigheterna spelar en viktig roll, inte bara när det gäller att tillhandahålla tjänster utan även när det gäller att ge impuls till förändringar, konfliktförebyggande, decentralisering och förtroendeskapande i utvecklingsprocessen.

I vissa av EU:s medlemsstater anslår de lokala myndigheterna betydande ekonomiska resurser till utveckling (i Spanien utgör detta slags bistånd nästan 15 % av det totala biståndet) och tillhandahåller dessutom särskilda biståndsinstrument (t.ex. program, samfinansieringsinstrument, bistånd från stad till stad och avtal om direkt samarbete). Det har däremot aldrig funnits någon genomtänkt strategi på EU-nivå för att underlätta de lokala myndigheternas ökande deltagande i EU:s utvecklingspolitiken och för att identifiera de olika aspekterna av detta engagemang.

Det faktum att de lokala myndigheternas deltagande ökar, att betydande ekonomiska resurser anskaffas och att så många och olika aktörer berörs gör att man behöver göra en kvalitativ och kvantitativ genomgång av utvecklingen på detta område och utarbeta en samlad strategi för de lokala myndigheterna i utvecklingssamarbetet. En strategi på EU-nivå kommer att leda till att de lokala myndigheternas deltagande i EU-utvecklingspolitiken samordnas bättre, samtidigt som subsidiaritetsprincipen iakttas³.

¹ Deras roll bekräftades formellt i samband med FN-konferensen om miljö och utveckling (Rio de Janeiro 1992), FN-konferensen om boende och bebyggelse (Istanbul 1996), toppmötet 2000 om millenniemålen och världstoppmötet i Johannesburg 2002 om hållbar utveckling.

² Meddelande om styre och utveckling (KOM(2003) 615 slutlig), yttrande från Regionkommittén om decentraliserat samarbete i reformen av EU:s utvecklingspolitik (2006/C 115/09), yttrande från Regionkommittén om samhällsstyrning och det europeiska samförståndet om utveckling (2007/C 197/09), Europaparlamentets resolution av den 15 mars 2007 om lokala myndigheter och utvecklingssamarbete (2006/2235(INI)), den gemensamma strategin EU–Afrika och handlingsplanen för 2007 och EG:s meddelande om EU:s strategi för Afrika: En pakt mellan EU och Afrika för att påskynda Afrikas utveckling (KOM(2005) 489 slutlig).

³ Subsidiaritetsprincipen innebär att alla frågor ska hanteras på den nivå som är lämpligast.

Detta meddelande har således två syften, nämligen att bekräfta betydelsen av det nya inslaget i utvecklingspolitiken och att lägga grunden till en strategi för att dra bästa möjliga nytta av de lokala myndigheternas erfarenheter från sitt deltagande i utvecklingspolitiken. Meddelandet syftar till att inleda en process som ska leda till att de lokala myndigheterna ökar sitt deltagande, på ett samordnat och strategiskt sätt, i utarbetandet och genomförandet av utvecklingsåtgärder.

2. LOKALA MYNDIGHETER: VARFÖR ÄR DE VIKTIGA?

2.1. De lokala myndigheterna i Europa

I begreppet lokala myndigheter inryms många olika aktörer på olika nivåer. Med lokala myndigheter i Europa avses fler än 91 000 myndigheter på lokal nivå (kommunal nivå), 1 150 på mellannivå (distrikts- och länsnivå) och över 100 regionala organ⁴. Vissa lokala myndigheter har uppnått verklig självbestämmanderätt i förhållande till den centrala förvaltningen när det gäller utvecklingsfrågor, under det att andra lokala myndigheters bidrag på detta område endast utgör ett komplement till den centrala förvaltningens insatser. När det gäller ett decentraliserat samarbete utgör denna samarbetsform kärnan i strategierna på området yttre förbindelser för vissa lokala myndigheter, under det att det endast är en följd av en ökad närvaro på den internationella scenen för andra. Decentraliserat samarbete sker visserligen oftast i samarbete med andra lokala aktörer (t.ex. icke-statliga organisationer, universitet) men kan även tillhandahållas direkt eller genom en multilateral partner (t.ex. FN).

Begreppet **lokal myndighet** används i detta meddelande i sin vidaste bemärkelse, vilket innebär att det omfattar såväl de många olika regionala och lokala nivåerna som organ inom den statliga förvaltningen (t.ex. kommuner, distrikt, län, provinser, regioner). När det gäller utvecklingssamarbetet är olikheterna betydande med avseende på mandat, finansiering och funktioner, både mellan nivåerna och inom varje nivå.

Begreppet **decentraliserat samarbete** omfattar bistånd som finansieras med offentliga och privata medel och tillhandahålls av och genom lokala myndigheter, lokala nätverk eller andra lokala aktörer.

I och med att de lokala myndigheternas bidrag på utvecklingsområdet i allt högre grad erkänns av beslutsfattare och givare på EU-nivå är bör man nu överväga hur man bäst kan dra nytta av detta kunnande och se till att kommunikationen och samarbetet mellan olika aktörer förbättras. De lokala myndigheterna har inrättat ett stort antal olika mekanismer för att strukturera samordningen av sina insatser, skapa stordriftsfördelar, effektivisera sitt arbete och göra sig hörda på lokal, nationell, europeisk och internationell nivå. Som exempel på sådana mekanismer kan nämnas sammanslutningar, forum, regionala och nationella observatörsorgan och tematiska och regionala nätverk.

2.2. De lokala myndigheterna och utvecklingsfrågor

Lokala myndigheter deltar sedan lång tid tillbaka i samarbete med tredjeländer och i utvecklingspolitiken, framförallt i form av vänortssamverkan. Under det senaste årtiondet har detta deltagande dock radikalt ändrat form. Decentraliserat samarbete har blivit ett nytt och viktigt inslag i utvecklingssamarbetet. Det har blivit både mer omfattande och mer professionellt och vilar på ett nätverk av institutioner som når in i utvecklingsländerna. Det

⁴ Europeiska kommuners och regioners råd: *The state of Europe's local and regional government in 2006/2007 Edition.*

använder sig av en rad olika verktyg i världens alla regioner och har fått allt större ekonomiska anslag (se ruta 1).

Ruta 1 – En ny dimension – Katalonien, Spanien

Det katalanska organet för utvecklingssamarbete som inrättades 2003 ansvarar för förvaltningen av Kataloniens utvecklingssamarbete och grundar sig på en samlad fyraårig strategi. Denna strategi omfattar 11 prioriterade länder och områdena tillgång till hälso- och sjukvård, dricksvatten, utbildning, produktionskapacitet, självförsörjning med livsmedel, fredsskapande åtgärder, genusfrågor, styrelseformer, mänskliga rättigheter och miljöfrågor. Katalonien har fördubblat sin budget för utvecklingssamarbete under de senaste tre åren, dvs. från totalt 30,5 miljoner 2004 till strax under 60 miljoner euro 2007. Målet är att anslaget till denna budget ska motsvara 0,7 % av skatteunderlaget 2012, dvs. knappt 80 miljoner euro. De lokala myndigheterna samordnar i hög utsträckning sina insatser. Många katalanska lokala myndigheter deltar i ett decentraliserat samarbete och man har inrättat en katalansk samarbetsfond som omfattar 290 lokala myndigheter, t.ex. kommuner, olika folkvalda församlingar samt andra lokala enheter och icke-statliga organisationer och intressegrupper.

De lokala myndigheternas bidrag till insatserna på utvecklingsområdet tillför ett unikt mervärde (se ruta 2). Förutom att de bidrar till konkreta åtgärder i utvecklingsländerna spelar de lokala myndigheterna även en viktig roll när det gäller att få olika intressenter att samarbeta och hitta samarbetsmetoder för att uppnå gemensamma utvecklingsmål. De medverkar dessutom aktivt i informationsarbetet om utvecklingsfrågor (t.ex. insatser för att öka allmänhetens medvetenhet och för att skapa ytterligare stöd för utvecklingsinsatser). Genom att de är nära medborgarna, finns på plats och har kunskap om vilka behov och kunskaper som finns på lokal nivå inom de sektorer som traditionellt är betydelsefulla när det gäller att bekämpa fattigdomen (t.ex. urbanisering, vatten och sanitet, bistånd till sårbara befolkningsgrupper och fattiga i avlägsna områden) kan de lokala myndigheterna vara till stor hjälp när det gäller att dra största möjliga nytta av det bilaterala och multilaterala utvecklingsbiståndet (se ruta 3). De lokala myndigheterna har direkta erfarenheter av och värdefulla kunskaper om lokal utveckling, decentralisering och förstärkning av demokratiska styrelseformer. I och med att det skett en utveckling av både själva begreppet utvecklingsbistånd och av tillhandahållandet av detta slags bistånd har goda styrelseformer och demokratisering hamnat alltmer i fokus. De lokala myndigheterna spelar en central roll i dessa processer. Samtidigt har de lokala myndigheterna i EU förstärkt sin roll på den internationella politiska scenen och ökat sina stödåtgärder.

RUTA 2: Hur kan EU ge ett mervärde?

Ett brett verksamhetsområde:

Den sociala sektorn: Samarbete mellan städerna Barcelona och Puebla (Mexiko) om könsrelaterat våld. De åtgärder som genomförts i Puebla skulle även kunna användas i Barcelona för att bekämpa könsrelaterat våld i de latinamerikanska invandrargrupper som finns där.

Återställande av stadsområden och utkomstmöjligheter. Niedersachsen (tillsammans med stiftelsen Jayawickreme) ger stöd till fiskarfamiljer i Weligama, Sri Lanka där tsunamin 2006 ödelade både människors hem och utkomstmöjligheter (båtar och nät).

Hälso- och sjukvård: Partnerskap mellan regionen Rhône-Alpes och regionen Khammouane i Laos som omfattar olika typer av partner, t.ex. icke-statliga organisationer och universitet. Katalonien deltar i en sektorsövergripande strategi (SWAp) inom hälso- och sjukvårdssektorn i Moçambique.

Humanitär solidaritet: Übach-Palenberg och en stor givare inom industrin är partner i ett projekt för byggandet av en skola i södra Sri Lanka som ska ge gratis skolgång för flickor i det område som drabbats av tsunamin.

Impulser till förändring: I samband med genomförandet av sitt projekt rörande stadsplanering av ett område i staden Gaza använde Barcelona stad en strategi som bygger på delaktighet och lyckades få de palestinska kommunala myndigheterna och företrädare för lokalbefolkningen att samarbeta. Ett nätverk har inrättats för de

olika städer som genomför samarbetsåtgärder i Gaza (EuroGaza), vilket håller samarbetsammanträden minst en gång om året.

Långsiktiga partnerskap och partnersamverkan: Leipzig har inrättat ett partnerskap med Ambalangoda (i södra Sri Lanka) som inleddes med en kampanj för insamling av medel till katastrofbistånd till dricksvatten och elektricitet och därefter utökades till att omfatta även utvecklingsprojekt och återuppbyggnad av teknisk och social infrastruktur.

Anpassning till lokala behov: Regionen Toscana har inrättat en långsiktig samarbetsram som gör det möjligt för kooperativ i Burkina Faso att samarbeta om produktion, saluföring och leverans av gröna bönor till italienska snabbköp utan att det fordras någon parallell marknadsstruktur.

Partnerskap med flera partner: Biståndet från stad till stad mellan Nueva Guinea i Nicaragua och Sint-Truiden i Flandern, Belgien initierades av grupper från det civila samhället i Sint-Truiden och Nueva Guinea. Stadsfullmäktige i Nueva Guinea har använt denna partnersamverkan för att starta projekt på områdena ungdomsverksamhet, miljö, utbildning och fysisk planering och förvaltning och för att få det civila samhället att delta i de lokala myndigheternas verksamhet.

Informationsverksamhet: Regionen Rhône-Alpes stöder olika nätverk som har till syfte att främja rättvis handel. Barcelona stad håller i samarbete med Kataloniens regionala utbildningsministerium på att utarbeta läroplaner som även omfattar utvecklingsfrågor.

Dessa exempel visar på att det finns många olika sätt för de lokala myndigheterna att delta i utvecklingspolitiken. Det faktum att det finns ett stort antal olika aktörer och att många olika sektorer berörs gör dock att deras handlingsutrymme är svåröverskådligt och mångfacetterat. Partnerskap med flera partner spelar en viktig roll i detta sammanhang, eftersom de innebär att både de lokala myndigheternas och det civila samhällets organisationer lämnar ett mervärde. Främjandet av detta slags partnerskap kan även leda inverka positivt på de lokala myndigheternas bidrag. För att man ska kunna dra största möjliga nytta av denna mångfald och undvika en ytterligare splittring av utvecklingsbiståndet bör man dock noga undersöka hur de lokala myndigheternas insatser bidrar till biståndseffektiviteten och utvecklingsåtgärdernas resultat.

Detta ger möjlighet att skapa partnerskap som grundar sig på en mer strategisk och långsiktig vision och som ingår i ett vidare sammanhang. Detta är mycket betydelsefullt, särskilt i nuläget när utsikterna inte verkar särskilt ljusa med avseende på världssamfundets finansieringsåtaganden och dess förmåga att uppfylla millennieutvecklingsmålen.

Kommissionen har varit extremt aktiv när det gäller att stödja de lokala myndigheterna i EU och partnerländerna, framförallt genom direktstöd till decentralisering inom ramen för geografiska program och genom decentraliserat samarbete inom ramen för det tematiska programmet om icke-statliga aktörer och lokala myndigheter i utvecklingsprocessen⁵. Det finns två skäl till att de lokala myndigheterna bör spela en större roll i gemenskapens samarbete på utvecklingsområdet. Det ena är att detta bidrar till en effektivare fattigdomsbekämpning och till uppnåendet av millennieutvecklingsmålen och det andra är att det säkrar införandet av demokratiska styrelseformer på lokal nivå.

Vissa lokala myndigheter avsätter betydande ekonomiska resurser till utveckling (se ruta 3). Även om det är svårt att få fram uppgifter så kan man ändå konstatera att dessa belopp ökar. Till exempel har de tyska lokala myndigheterna ökat sina utvecklingsanslag från 607 miljoner euro 2003 till 764 miljoner euro 2006.

⁵ Icke-statliga aktörer och lokala myndigheter i utvecklingsprocessen, KOM(2006) 19.

RUTA 3: ETT BETYDANDE EKONOMISKT BIDRAG⁶

EU-budgetar för decentraliserat samarbete visar på att anslagen är betydande och dessutom ökar snabbt. Det finns för närvarande ingen sammanställning över de lokala myndigheternas totala ekonomiska bidrag till det internationella samarbetet. I stället är informationen splittrad och svår att samla in. Syftet med denna ruta är således endast att ge en idé om hur viktigt detta bistånd är. Detta är skälet till att de åtgärder som avses i punkt 3.3.2 är så betydelsefulla.

Fyra EU-medlemsstater, dvs. Spanien, Tyskland, Belgien och Frankrike, tillhandahåller ett betydande utvecklingsbistånd. När det gäller övriga EU-medlemsstater så saknas antingen uppgift om de lokala myndigheternas deltagande eller så använder sig dessa länder inte av denna biståndsform.

DE SPANSKA LOKALA MYNDIGHETERNAS BIDRAG PÅ UTVECKLINGSOMRÅDET

Under 2006 gav de lokala myndigheterna **442,8 miljoner euro** i offentligt utvecklingsbistånd, vilket motsvarar ca **14,8 %** av det totala spanska offentliga utvecklingsbiståndet. Detta innebär att det skett en betydande nettoökning under de senaste fem åren. Under perioden 2004–2006 var utvecklingen på regional nivå bl.a. den att **Katalonien** fördubblade sitt decentraliserade samarbete, dvs. en ökning från 18,9 miljoner euro till 44 miljoner euro, **Navarra** uppvisade en ökning från 15,5 miljoner euro till 16,4 miljoner euro och **Kantabrien** uppvisade en ökning från 3,2 miljoner euro till 4,4 miljoner euro. Dessutom har fem kommuner antagit målet om att **0,7 %** av BNI ska avsättas till bistånd (till 2012).

DE TYSKA LOKALA MYNDIGHETERNAS BIDRAG PÅ UTVECKLINGSOMRÅDET

De tyska lokala myndigheterna svarade för **10 %** av det totala tyska offentliga utvecklingsbiståndet 2006. De lokala myndigheternas bidrag till det decentraliserade samarbetet uppvisade en betydande ökning, från 607 miljoner euro 2003 till **764 miljoner euro** 2006⁷.

DE BELGISKA LOKALA MYNDIGHETERNAS BIDRAG PÅ UTVECKLINGSOMRÅDET

Belgien uppvisar en likartad utveckling. De belgiska lokala myndigheterna svarar för 4 % av det totala belgiska offentliga utvecklingsbiståndet. De lokala myndigheterna har gradvis ökat sitt ekonomiska bidrag till det decentraliserade samarbetet, från 53,5 miljoner euro 2003, 58,2 miljoner euro 2004, 63,5 miljoner euro 2005 till **64,9 miljoner euro** 2006.

DE FRANSKA LOKALA MYNDIGHETERNAS BIDRAG PÅ UTVECKLINGSOMRÅDET

I Frankrike har de ekonomiska bidragen till det centraliserade samarbetet ökat. Det uppgick till 115 miljoner euro 2005 och till **150 miljoner euro** 2007 (offentligt nettoutvecklingsbistånd)⁸, vilket motsvarar 1,5 % av det franska offentliga utvecklingsbiståndet. Dessa belopp avser verksamheten vid **3 250** lokala myndigheter (regioner, departement, kommuner och mellankommunala strukturer) Regionen Rhône-Alpes betalade till exempel ut 5,7 miljoner euro 2003 och 6,3 miljoner euro 2005. Regionen Ile de France betalade under samma tidsperiod ut 4,3 respektive 5 miljoner euro.

⁶ Det är svårt att ge en samlad bild av de lokala myndigheternas ekonomiska bidrag till utvecklingsbiståndet, eftersom så många olika aktörer deltar och de åtgärder som genomförs är av så varierande och dynamisk art (liksom de medel och verktyg som används). Dessutom har den befintliga internationella nomenklaturen och kategoriseringen (dvs. OECD/DAC) inte har anpassats till de särskilda egenskaper som utmärker denna form av decentraliserat samarbete.

⁷ 90 % av dessa belopp avser stipendiekostnader.

⁸ Siffran 60 miljoner euro har rapporterats till OECD/DAC. Delegationen för de lokala myndigheternas externa åtgärder (Délégation pour l'action extérieur des collectivités locales (DAECL)) uppskattar dock det totala beloppet till 115 miljoner euro.

3. DE LOKALA MYNDIGHETERNA OCH UTVECKLINGSFRÅGOR: MOT EN EU-STRATEGI

EU bör inom ramen för sina förbindelser med utvecklingsländerna främja utarbetandet av en **ram för de lokala myndigheternas roll som utvecklingsaktörer**. En sådan ram innebär att man erkänner vikten och betydelsen av detta nya inslag i utvecklingspolitiken, tar hänsyn till utvecklingen av strukturerna för bistånd och erkänner värdet av ett decentraliserat bistånd. Den innebär även att man framhåller att de lokala myndigheternas åtgärder på utvecklingsområdet är både viktiga och går långt tillbaka i tiden. För detta ändamål **uppmannar kommissionen de lokala myndigheterna att delta**, både på europeisk och nationell nivå, i utarbetandet och genomförandet av utvecklingspolitiken.

Denna ram bör således grunda sig på de allmänna principer för utvecklingssamarbete som antagits internationellt och visa hur dessa kan omsättas i praktiken av de lokala myndigheterna. Till dessa principer hör landsspecifika åtgärder, vilket innebär att stöd ska vara anpassat till det berörda landets behov, ägarskap och partnerskap, varvid hänsyn ska tas till situationen och decentraliseringsprocessen i det berörda landet, flexibilitet och pragmatism, dvs. anpassning till följd av reformprocessen, nya utmaningar och prioriteringar, anpassning och harmonisering, inbegripet givarkomplementaritet samt inrättandet av strategiska allianser för att minska transaktionskostnaden och bördan för partnerländernas förvaltningar. Det rör sig således om en långsiktig och successiv process som ställer krav på ett omfattande och gradvis ökande stöd.

3.1. Lokala myndigheter: en strukturerad dialog

Med hänsyn till deras omfattande deltagande och verksamhet bör de lokala myndigheterna vara bättre representerade EU-nivå. De lokala myndigheterna i EU och partnerländerna kan genom att gå samman göra sig hörda i olika internationella, bilaterala och multilaterala givargrupper. De lokala myndigheterna behöver informera bättre om det mervärde de kan tillföra på olika områden, t.ex. bekämpning av klimatförändringar, konfliktlösning och uppfyllande av millennieutvecklingsmålen. Detta bör dessutom ge dem tillträde till vissa debatter och åtgärder som de hittills varit uteslutna från, särskilt på området biståndseffektivitet. De skulle t.ex. kunna använda befintliga landstrategidokument och besöksrapporter eller delta i arbetsfördelningen på lokal nivå.

På EU-nivå föreslår kommissionen att det **inrättas en strukturerad dialog om utvecklingsfrågor med de lokala myndigheterna**. Denna skulle kunna föras under överinseende av regionkommittén, eftersom den har till uppgift att vara de lokala myndigheternas och deras nätverks röst på EU-nivå. Denna dialog kan ha formen av årliga konferenser som står öppna för alla aktörer som deltar i detta samarbete och ha till syfte att stärka nätverken, förbättra biståndseffektiviteten och se till att enstaka åtgärder och pilotåtgärder är hållbara. En sådan särskild dialog med Regionkommittén skulle dock inte utesluta bilaterala dialoger med de lokala myndigheterna eller deras sammanslutningar om särskilda frågor.

EU skulle kunna utarbeta särskilda verktyg som gör det möjligt för de lokala myndigheterna att delta i en sådan strukturerad dialog samt se till att grunden för dessa myndigheters åtgärder blir effektivare, mer sammanhängande och bättre samordnade samt bidrar till att skapa spridningseffekter och komplementaritet. Som ett första steg föreslår kommissionen att det utarbetas operativa riktlinjer för att främja de lokala myndigheternas deltagande i planeringen

och tillhandahållandet av bistånd samt i den politiska dialogen på partnerlandsnivå, regional nivå och EU-nivå, i syfte att komplettera kommissionens insatser⁹.

3.2. De lokala myndigheterna i utvecklingsländerna

De lokala myndigheterna i partnerländerna är även de oerhört betydelsefulla, eftersom de kan spela en viktig roll, t.ex. i samband med en decentralisering, när det gäller förstärkning av lokala styrelseformer och tillhandahållande av offentliga tjänster. Ett stort antal partnerländer håller faktiskt för närvarande på att genomföra någon form av decentralisering. Det förekommer många problem i samband med dessa processer som skulle kunna lösas om banden med de lokala myndigheterna i EU:s medlemsstater vore starkare.

De lokala myndigheterna har en komparativ fördel inom många olika områden, vilka sträcker sig från t.ex. genomförande av lokal demokrati (överföring av befogenheter till folkvalda lokala organ som är relativt autonoma) och lokala styrelseformer (bl.a. övergång från ansvarsskyldighet som enbart fungerar vertikalt till att gälla både horisontellt och nedåt, varvid principerna om delaktighet, öppenhet och ansvarsskyldighet ska tillämpas och det civila samhället spela en viktig roll) till en ny modell för lokal (ekonomisk) utveckling (i vilken de lokala myndigheterna agerar katalysatorer) och fysisk (regional) planering som infogar de lokala myndigheterna i ett bredare geografiskt sammanhang och skapar synergieffekter mellan olika privata och offentliga aktörer.

Den potentiella roll som de lokala myndigheterna i partnerländerna har när det gäller utvecklingen på lokal nivå och de utmaningar de står inför gör att de har behov av både en mer strukturerad och permanent dialog med sina motsvarigheter inom EU i dessa frågor och av samarbetsåtgärder till stöd för lokala styrelseformer.

3.3. De lokala myndigheterna och samarbetsfrågor: ökad förståelse

Följande punkter kan utgöra grunden för den framtida EU-strategin:

3.3.1. Lokala aktörer – biståndseffektivitet och lokala myndigheter i EU

Det faktum att de styrelseformer som beskrivs ovan är sammansatta, omfattar flera olika nivåer och berör en mångfald av aktörer inom EU och partnerländerna gör att debatten om de lokala myndigheternas roll på utvecklingsområdet främst bör vara inriktad på frågan om biståndets effektivitet. Det faktum att få lokala myndigheter tillämpar internationellt överenskomna mål och riktlinjer för samordning av utvecklingsbistånd gör det än mer angeläget att lyfta fram denna fråga. Vissa regioner och städer i EU har visserligen förbundit sig att tillämpa Parisförklaringen om biståndseffektivitet, men det stora flertalet grundar fortfarande sina utvecklingsåtgärder på sin egen behörighet och sina egna befogenheter. Det är därför viktigt att det görs framsteg när det gäller vissa viktiga punkter i Parisförklaringen som har lika stor betydelse för det utvecklingssamarbete som sker via lokala aktörer som för förbindelserna mellan givare och partnerländer. Det rör sig bl.a. om att minska splittringen av bistånd genom att omsätta och genomföra principerna i *EU:s uppförandekod om komplementaritet och arbetsfördelning inom utvecklingspolitiken* från maj 2007, öka

⁹ Gemenskapsstödet har huvudsakligen tillhandahållits genom geografiska och tematiska program, särskilt programmet *Icke-statliga aktörer och lokala myndigheter inom utveckling*.

användningen av partnerländernas system och främja demokratiskt ägarskap. De lokala myndigheterna spelar en viktig roll på alla dessa områden.

Kommissionen föreslår därför att de lokala aktörerna vidtar åtgärder på EU-nivå för att främja **utvecklingssamarbetet till stöd för lokala styrelseformer**, inbegripet de lokala myndigheterna. Syftet är att förbättra samstämmigheten, komplementariteten och effektiviteten för de åtgärder som vidtas av olika lokala aktörer. De viktigaste principer och metoder som de frivilligt skulle kunna börja använda sig av är bl.a. tillämpning på lokal nivå av principerna i Parisförklaringen om biståndseffektivitet, stöd till lokala demokratiska styrelseformer, användande av nationella ramar som grund för lokala styrelseformer och främjande av social och ekonomisk utveckling. Berörda aktörer håller för närvarande på att utarbeta en dokument för detta ändamål och det senaste utkastet till detta är bifogat detta meddelande. Resultatet av ett liknande initiativ som nu utarbetas i Afrika kan spridas genom den dialog som inrättats genom ramen för det strategiska partnerskapet mellan Afrika och EU om demokratiska styrelseformer och mänskliga rättigheter.

3.3.2. Identifiering av aktörer och åtgärder

Begreppet utvecklingssamarbete som genomförs av lokala myndigheter ändras kontinuerligt. En försvårande omständighet är dessutom att det inte finns tillräckligt med uppgifter på detta område. I syfte att bättre kunna identifiera vilka aktörer och åtgärder som berörs, så att man kan se vilka samordningsbehov eller andra behov som finns och föreslå lösningar på dessa, bör det inrättas **mekanismer som förbättrar rapporteringen om de lokala myndigheternas utvecklingssamarbete**. Det kan bl.a. röra sig om en atlas över decentraliserat samarbete som kartlägger åtgärderna, en sammanställning över bästa praxis eller ett observationsorgan som använder sig av redan befintlig kapacitet.

3.3.3. En informationsbörs – sammanförande av utbud och efterfrågan

Splittring, dubbelarbete och brist på information utgör ofta stora hinder som inverkar negativt både på effekter och möjligheter när det gäller de lokala myndigheternas åtgärder. Det finns helt klart behov av ett system för informationsspridning och sammanförande av utbud och efterfrågan med avseende på de lokala myndigheternas utvecklingssamarbete, t.ex. matchning av expertis och finansiering, förbättring av nätverk för lokala myndigheter i EU som deltar i lokalt samarbete och inrättande av partnerskap. **Kommissionen föreslår att EU ger sitt stöd till inrättandet av en informationsbörs**, vilken står under ledning av Regionkommittén och omfattar viktiga nätverk av lokala myndigheter i EU och i partnerländerna.

Denna informationsbörs skulle ha till uppgift att vara en kontaktpunkt för lokala myndigheter i EU och partnerländerna och ett verktyg för att underlätta inrättandet av nya partnerskap för lokala myndigheter i EU som letar efter partner för sina åtgärder på området decentraliserat samarbete. Systemet skulle även bidra till att undvika dubbelarbete och till att inrikta samarbetet på åtgärder som ger ett mervärde.

3.3.4. Nätverk i EU och partnerländerna – förstärkning av partnerskap / partnersamverkan mellan lokala myndigheter

En förstärkning av de kulturella och institutionella banden mellan de lokala myndigheterna i EU och partnerländerna har ofta utmynnat i lyckade partnerskap. Många av de partnerskap som ligger till grund för det decentraliserade samarbetet har sitt ursprung i en partnersamverkansprocess. Kommissionen föreslår att **EU ska ge sitt stöd till att dessa**

utvecklingspartnerskap (partnerskapssamverkan) i ökad utsträckning används till att förbättra kunskapsutbytet och till att inrätta närmare och mer långsiktiga utvecklingspartnerskap.

EU och de lokala myndigheterna i EU bör ge sitt **stöd till nationella sammanslutningar av lokala myndigheter i partnerländerna**, så att dessa kan delta i den nationella politiska dialogen (t.ex. vid utarbetandet av landstrategidokument tillsammans med EU-kommissionen), på grundval av principerna om ägarskap och ömsesidig ansvarsskyldigheten. Stöd till nationella sammanslutningar av lokala myndigheter i EU och partnerländerna är även viktigt för att förbättra den ömsesidiga ansvarsskyldigheten mellan lokala och centrala myndigheter.

4. NÄSTA STEG

Detta meddelande syftar till att belysa att de lokala myndigheterna växt fram som viktiga aktörer på utvecklingsområdet och till att skissera de första delarna i en strategi på EU-nivå. Det syftar även till att inleda en process som ska leda till att de lokala myndigheterna ökar sitt deltagande, på ett samordnat och strategiskt sätt, i utarbetandet och genomförandet av utvecklingsåtgärder.

Kommissionen uppmanar därför rådet, medlemsstaterna, församlade i rådet, Regionkommittén, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Europaparlamentet att ge sitt stöd till att det, med hjälp av de verktyg som anges ovan, utarbetas en integrerad strategi för de lokala myndigheternas roll som aktörer på utvecklingsområdet på global, europeisk och nationell nivå.